

De Bolster Nieuws

- 2 Toenemende urgentie voor gifvrije landbouw
- 4 Regeneratieve en biologische landbouw, wat zijn de verschillen?
- 8 Annemarie Kruize over haar functie als Sales Manager
- 12 Op stoom met de treinstrategie
- 15 Werken als verbetercoach

Toenemende urgentie voor gifvrije landbouw

Beste vrienden van De Bolster,

Op zaterdag 24 februari werd in het Financiële Dagblad een artikel gepubliceerd onder de kop 'Hij spoot jarenlang PFAS: "Ik had dit willen weten"'. Het artikel vertelt het verhaal van een jonge boer die tot zijn schrik ontdekte dat hij jarenlang gewasbeschermingsmiddelen heeft gebruikt die PFAS bevatten, zonder dat hij of zijn voorlichter hiervan op de hoogte was.

In Nederland zijn 120 middelen met PFAS toegestaan, ondanks hun slechte afbreekbaarheid. Drinkwaterbedrijven uiten zorgen over PFAS in het water. Hoewel Europa streeft naar uitfasering van PFAS binnen tien jaar, gelden voor bestrijdingsmiddelen andere regels. Er rijzen vragen over het uitblijven van actie tegen PFAS in voedselgewassen, beïnvloed door lobbywerk van de agro-industrie. Dit probleem geldt ook voor microplastics die via kunstmest in onze voedselketen belanden, waar eveneens politieke actie op uitblijft.

De boer uit het artikel benadrukt zijn wens om zowel zijn gezondheid als zijn grond te beschermen, terwijl hij tegelijkertijd worstelt met het dilemma van het behouden van een levensvatbaar landbouwbedrijf.

Bij De Bolster, en in de biologische landbouw in het algemeen, zetten we ons volledig in om deze problematiek aan te pakken. Onze

praktijken bewijzen dat het mogelijk is om succesvol te boeren zonder kunstmest en schadelijke bestrijdingsmiddelen. De uitdaging ligt nu in het versnellen van deze transitie. De recente herstructurering van De Bolster als coöperatie speelt hierbij een cruciale rol. We zijn ontzettend dankbaar voor de brede steun en betrokkenheid van onze leden bij het streven naar een toekomstbestendige landbouw.

In deze nieuwsbrief brengen we u op de hoogte van de laatste ontwikkelingen binnen onze coöperatie.

Hartelijk dank voor uw steun en veel leesplezier!

Met vriendelijke groet,

Frank Vosselman
Algemeen Directeur

VOORAANKONDIGING

Open dag

zaterdag 6 juli

Zet 'm in je agenda. Nadere informatie volgt.

Regeneratieve en biologische landbouw, wat zijn de verschillen?

Regelmatig krijgen we de vraag wat de verschillen zijn tussen regeneratieve landbouw en biologische landbouw. Een belangrijke vraag, die we in dit artikel graag aan je uitleggen!

Wat is regeneratieve landbouw?

De laatste tijd hoor je de benaming 'regeneratieve landbouw' steeds vaker. Het is een relatief jonge landbouwterm die de afgelopen 10 jaar snel aan bekendheid wint. Het maakt gebruik van bestaande teeltpraktijken die ook al in de biologische sector worden toegepast, gecombineerd met inheemse, traditionele vormen van landbouw die wereldwijd bekend staan als 'agro-ecologie'. Daarin vinden we allerlei principes die de bodem beschermen en biodiversiteit stimuleren, zoals het gebruik van bodembedekkers, gewasrotatie, bloemstroken, kruidenrijk grasland, niet-kerende-grondbewerking en recycling van natuurlijke grondstoffen. Veel van deze principes worden door biologische boeren en tuinders al jarenlang toegepast.

Wat is het verschil met biologische landbouw?

Bij regeneratieve landbouw wordt weliswaar gesproken over ‘zoveel mogelijk inzet op het herstel van bodemleven en biodiversiteit’, maar dit doel staat niet voorop in het denken en doen, zoals dat bij biologische landbouw wel het geval is. Er zijn regeneratieve boeren en tuinders die werken zonder gif en kunstmest, of het gebruik ervan beperken, maar deze middelen mogen bij regeneratieve landbouw nog steeds gebruikt worden. Ook is het geen gecertificeerde, wettelijk beschermde productiemethode, zoals biologische landbouw wel is. Hierdoor is er geen enkel extern toezicht op de uitvoering ervan.

Wat is het risico hiervan?

Wij vinden dat de consument hierdoor op het verkeerde been wordt gezet. Regeneratieve landbouw lijkt heel groen en verantwoord, maar het sluit gebruik van gif en kunstmest helemaal niet uit. Multinationals gebruiken de term ‘regeneratief’ doelbewust als duurzame landbouwoplossing, terwijl het ondertussen de aandacht van ‘biologisch’ afleidt. Als belangrijke speler in de biologische sector is De Bolster ervan overtuigd dat de landbouw volledig moet stoppen met schadelijke middelen, zodat het bodemleven kan herstellen. En dat is heel belangrijk, want maar liefst 95% van ons voedsel is afhankelijk van die bodem.

Wat is volgens ons de oplossing?

Is regeneratieve landbouw dan verkeerd? Helemaal niet, zolang het landbouwprincipe maar biologisch wordt toegepast, dus gecertificeerd zonder gif en zonder kunstmest. Daarom zouden we bij De Bolster liever een beweging zien naar 'regeneratieve biologische landbouw'. Alles in de bioteelt is erop gericht om de natuur zoveel mogelijk het werk te laten doen. De biologische sector draagt zorg voor het milieu, het klimaat, de bodem, de biodiversiteit, de dieren en de toekomstige generatie. De groei van deze prachtige sector willen wij ondersteunen, met onze biologische zaden voor een succesvolle teelt.

Benaderingen voor landbouw wereldwijd

Gangbaar

Gangbare landbouw maakt gebruik van chemische middelen – pesticiden, herbiciden, kunstmest – en gentech voor de productie van gewassen. Veelal monocultuur.

Regeneratief

Regeneratieve landbouw beschermt de bodem door minder gif en vruchtwisseling, echter mist onafhankelijk toezicht die het gebruik van gif en gentech helemaal voorkomt.

Biologisch

Biologische landbouw gebruikt geen gentech, kunstmest of gif. Samen met de natuur telen we gezond voedsel in een vitale bodem dankzij natuurlijke teeltmethoden.

Regeneratief en biologisch

Regeneratief biologische landbouw combineert voorgaande teeltvisies. De meest overtuigde biologische telers werken al regeneratief, en volledig regeneratieve telers zijn biologisch. Zo komen de doelen van beide teeltmethodes optimaal samen. Een holistische aanpak biedt de beste bescherming van mens, dier, bodem en biodiversiteit.

GIF

KUNSTMEST

GENTECH

Industriële aanpak

Chemische gewasbescherming
Genetische manipulatie van gewassen
Focus op schaalvergroting

COMPOST

NATUURLIJKE VIJANDEN

BIOLOGISCHE ZADEN

GEEN GENTECH

Holistische benadering

Samenwerken met de natuur
Alles voor een gezonde bodem
Bevorderen van biodiversiteit

Annemarie Kruise over haar functie als Sales Manager

Annemarie weet het nog goed. Hoe ze als kind samen met haar opa, die aardappel keurmeester in de Noordoostpolder was, in de velden liep. Hoe ze op een warme zomerdag omhoog keek naar het vliegtuigje met “water” dat overvloog. Annemarie: “Ik wilde onszelf laten natspuiten door dat water, maar we moesten zo snel mogelijk het veld uit van mijn opa. Ik mocht de planten ook niet aanraken. Later kreeg hij Parkinson en we begrepen destijds eigenlijk niet waarom. Met de kennis van nu was het heel logisch.”

Biologische landbouw als eyeopener

Annemarie kwam pas in aanraking met biologische landbouw toen ze voor haar stage aan de Hogere Agrarische school bij een biologisch tuinbouwbedrijf in Zwitserland werkte en bij die familie logeerde. “Ik deed de koelkast open en alles wat erin lag was biologisch. Dat je al die producten kunt maken zonder gif en kunstmest was voor mij zo’n eyeopener. De ziekte van mijn opa en de stage hebben mij gemotiveerd om alleen maar te willen werken in een landbouwsysteem waar bodem, dier en mens niet ziek worden. Het zit echt in mijn dna.”

Landbouwers helpen met veredeling van rassen

Ondertussen werkt Annemarie al veertien jaar met veel plezier bij De Bolster. Als Sales Manager is ze vooral veel op pad om contacten met klanten te onderhouden. Dat doet ze op beurzen en congressen, maar ook vaak in het veld. “Wij verkopen onze zaden via een groot netwerk van internationale distributeurs en samen met hen kijken we wat er in het assortiment komt. Nieuwe rassen die wij ontwikkelen, testen zij bij tuinders en akkerbouwers in het buitenland. Ik ben dus veel te vinden in het buitengebied waar boeren aan het telen zijn, om de praktijkervaring terug te koppelen naar onze veredelaars.”

Annemarie gaat verder: “De rassen die wij veredelen bieden altijd een oplossing voor een probleem dat telers hebben. Denk aan ziektes of bijvoorbeeld een slechte houdbaarheid. Met het veredelen van zaden, sta je aan het begin van de keten. Je helpt mensen hier echt mee vooruit. Zo hebben we nu een pompoenras ontwikkeld dat lang houdbaar is, waardoor pompoenen niet afgekeurd worden. Ook komt er dit jaar een tomatenras op de markt dat resistent is tegen de beruchte schimmel Phytophthora (aardappelziekte). Hiermee willen we het telen van tomaten zonder kas of tunnel mogelijk maken.”

“Ik wil alleen maar werken in en aan een landbouwsysteem waar de gezondheid van bodem, dier en mens voorop staat”

Samen werken aan onze missie

Het veredelen is een langdurig proces en kan wel tien tot vijftien jaar duren. De relaties die Annemarie met haar klanten aangaat zijn mede daardoor lange termijn relaties. “De kwaliteit en leverzekerheid maakt bovendien dat De Bolster niet zomaar inwisselbaar is”, vertelt Annemarie. Als je nu bestelt, weet je dat je de zaden ook echt ontvangt en dat deze kiemkrachtig zijn. En dat allemaal dankzij mijn hardwerkende collega’s van de afdelingen Productie en Kwaliteit. Ik ben heel trots dat ik als Sales Manager onderdeel van dit bedrijf uitmaak. Ik vind het ook fantastisch om te zien hoeveel mensen deel wilden worden van ons bedrijf toen we eind 2022 besloten een coöperatie te worden. Er is zoveel enthousiasme onder onze leden om samen aan onze missie te bouwen.”

De kracht van de natuur

Annemarie gelooft heilig in de kracht van de natuur en het samenwerken met de natuur. “Van alles kunstmatig toevoegen is in mijn ogen een doodlopende weg en schadelijk voor het bodemleven, het grondwater en de gezondheid van de mens. Ik wil dat mijn kinderen en kleinkinderen gebruik kunnen maken van een vruchtbare en gezonde grond. Zonder het gebruik van gif en kunstmest oogst je producten van een vitale bodem en dat heeft ontzettend veel gezondheidsvoordelen voor ons als mensheid. Ik vergelijk het altijd met onze darmbacteriën. Die moet je goed voeden om gezond te blijven, want

een goede darmwerking is belangrijk voor ons immuunsysteem. Zo werkt dat met een bodem ook. Als je die op een goede manier voedt, krijgen planten meer weerstand.”

Op naar 100% biologische zaden en landbouw

In haar functie als Sales Manager hoopt Annemarie mensen te informeren en inspireren. “Er is nog heel veel onwetendheid over het belang van biologische landbouw. Veel mensen realiseren zich niet dat biologisch tuinieren begint bij de zaden. Dat de gangbare zaden schadelijke stoffen bevatten of genetisch gemanipuleerd kunnen zijn. Mijn grote wens is dat er in de toekomst in een tuincentrum een twee meter lang rek staat met in plaats van 30% biologische zaden, 100% biologische zaden. Dat biologische zaden en landbouw de norm worden. Met elkaar weer terug naar de natuur.”

“De rassen die wij verdelen bieden altijd een oplossing voor een probleem dat telers hebben”

Op stoom met de treinstrategie

Waar Bart Vosselman in het begin de enige veredelaar was, werken er ondertussen maar liefst 10 personen op de afdeling Veredeling. Verdeeld over twee teams, richten de veredelaars zich op zowel kas- als vollegrondsgewassen. Al het harde werk werpt zijn vruchten af.

Sinds De Bolster in 2007 verhuisde van Kiel-Windeweer naar Epe en werd overgenomen door de familie Vosselman en Patrick Hoogendoorn, is het veredelen en selecteren van rassen voor biologische telers een belangrijke activiteit geworden. We zijn constant bezig met achterhalen wat de speciale behoeften van de biologische tuinbouwsector zijn. In onze proeven en verdelingswerk richten we ons op het oplossen van problemen waar biologische telers tegenaan lopen, zodat ze betere resultaten krijgen. Als de eisen van de markt opeens veranderen, kan ons flexibele team daarop inspringen.

Treinstrategie

Onze strategie is om gewassen te ontwikkelen waar we succes kunnen behalen in alle stadia van het proces; van veredelen en zaadproductie tot zaadverwerking, verkoop en marketing. We noemen dit onze 'treinstrategie.' In 2023 hebben we alle veredelingsprojecten geanalyseerd; als we iedere stap ('wagon') goed kunnen laten rijden, spreken we van een focusgewas ('trein'). Onze focusgewassen zijn tomaten, rucola, paprika-onderstam en pompoen. Op deze gewassen richten we onze volledige aandacht.

We blijven nieuwe treinen bouwen

Dit betekent echter niet dat we ons portfolio verkleinen. Integendeel. We werken nog steeds aan kleinschalige selectieproeven en aan mogelijke nieuwe 'treinen'. Ook blijven we met onze klanten zoeken naar nieuwe veredelingsprojecten. Daarnaast gaan we door met het ontwikkelen van variëteiten voor de biologische sector afkomstig van andere zaadbedrijven. Hoe doen we dat? We selecteren variëteiten uit veredelingsprogramma's van zaadbedrijven die zelf geen biologische afdeling hebben en testen ze bij biologische telers, produceren biologische zaden en brengen ze op de markt. Door deze aanpak kunnen we onder andere komkommers, paprika's, bonen en aubergines ontwikkelen.

Nieuwe rassen met veel potentie

Aubergine

Vorig jaar gingen de tests en introductie van twee nieuwe auberginerassen erg goed: één ('BB-SEG-1082 F1') voor koude kasproductie met tolerantie voor *Verticillium* en *Fusarium* en een ander ras ('BB-SEG-0741 F1') voor verwarmde kassen met een gezonde plant, goede opbrengst en uitstekende vruchtkwaliteit.

Rucola

Voor rucola begint de trein te bewegen met twee rassen – ‘Rochelle’ en ‘Roxanne’ – beide sterk op schot (schieten niet snel in bloei) en met een intermediaire resistentie tegen valse meeldauw. We behaalden uitstekende resultaten in biologische zaadproductie op een nieuwe locatie, dus de volgende stap is het stimuleren van de verkoop van deze rassen.

Pompoen

In het geval van pompoen is de trein op volle snelheid met rassen in de belangrijkste segmenten, zoals Hokkaido, Grijs en Kabocha, samen met toonaangevende commerciële rassen ‘Amoro F1’ en ‘Victor.’ De nieuwe introductie van het Hokkaido-type ‘BOL-P-5106 F1’ was succesvol en de uitstekende bewaarbaarheid werd bevestigd deze winter. Een belangrijke prestatie in een jaar met veel uitdagingen in de bewaring. Voor het komende seizoen willen we twee nieuwe Hokkaido-rassen ontwikkelen met goede smaak, grootte en opbrengst.

Paprika

Paprika-onderstam is een andere trein, met zijn eigen bestemmingen. De reis van ‘Skyborn F1’ begon in 2020 en is inmiddels marktleider in verwarmde biologische kassen in Europa. De reis gaat door naar Zuid-Europa en zelfs verschillende conventionele telers proberen dit ras om hun wortelziekteproblemen op te lossen.

Tomaten

Voor tomaten introduceren we vol enthousiasme drie rassen met Phytophthora-resistentie: een snacktype, een cocktailtype en een midi San Marzano-type. We blijven ook werken aan open-bestoven rassen en dit jaar introduceren we een cherrytomaat genaamd ‘Cheralita’ en een snacktomaat genaamd ‘Petita.’

Kortom: de trein dendert in 2024 voort met veel opwindende nieuwe introducties van de veredelingsafdeling. Dit smaakt naar meer, dus ons doel is om elk jaar nieuwe introducties te hebben.

Werken als verbetercoach

Sinds drie jaar werkt Daan van Norel als zzp'er voor De Bolster. Wat begon met één inspiratiesessie is uitgegroeid tot het begeleiden van alle teams binnen het bedrijf. Want zoals Daan zegt: "Elk team heeft zijn eigen uitdagingen. Het echt in gesprek gaan met elkaar en samen oplossen van knelpunten, gedoe of irritaties heeft direct effect op het draagvlak, de betrokkenheid en zorgt voor meer werkplezier. Hierdoor behaalt het team makkelijker zijn doelen en dit heeft ook direct een positief effect op het resultaat van de organisatie."

Florerende teams

Daan kende Maarten Vosselman, specialist Mens & Cultuur, al een tijd en ze sparden samen regelmatig over het verbeteren van teams. Daan: "Toen Maarten me drie jaar geleden uitnodigde om een inspiratiesessie te organiseren, zei ik meteen ja. Het was een sessie waar teamleden alles waar ze tegenaan liepen open en eerlijk op tafel konden gooien. Daarna zijn we al snel gestart met het eerste verbeterproject op de schoningsafdeling. Samen met het team hebben we het proces in kaart gebracht en diverse verbeteringen doorgevoerd. Het bleek een groot succes en er volgden meer teams die wilden verbeteren. Een van de pijlers bij De Bolster is florerende teams, want zonder goedlopende teams geen goedlopend bedrijf. Met florerende teams stimuleren we teams om, naast het dagelijkse werk, ook bezig

te zijn met (proces)verbetering en teamontwikkeling. Dus niet alleen werken in je team, maar ook aan je team.”

Strategische plannen voor lange en korte termijn

De laatste tijd is Daan ook betrokken bij het Koers- en Aanjaagteam (het MT van De Bolster) dat onder andere druk bezig is met het uitwerken van strategische plannen. Een proces dat gaat van langetermijndoelen naar een 5-jarenplan, een jaarplan en een kwartaalplan. Want om op de korte termijn goede keuzes te maken, moet je ook verder vooruitkijken. Daan: “Het veredelen van rassen kan tien jaar duren, dus plannen is heel belangrijk. Dat werkt twee kanten op: wat voor impact heeft een keuze die we nu maken op de toekomst? Investeren we in extra machines of iets anders? Maar ook: wat moeten we nu doen om een bepaald doel in de toekomst te halen?”

“Om op de korte termijn goede keuzes te maken moet je ook verder vooruitkijken”

Elk team z'n eigen uitdaging

Het Koers- en Aanjaagteam bepaalt de koers voor De Bolster als geheel en elk team geeft hier weer verder invulling aan. Daan: “De centrale vraag is altijd: hoe kunnen we zo slim, efficiënt en leuk mogelijk ons werk doen? En hoe kunnen we weer een stapje

verbeteren? Met speciale jaar- en kwartaalsessies gaat het team daarmee aan de slag. Wat willen we bereiken? Hoe gaan we dit doen? Wat vindt iedereen ervan? Waar loop je als team tegenaan? Hoe werken wij als team samen en communiceren wij met elkaar? Het ene teamlid gaat meteen in de actiestand, een ander wil er nog een nachtje over slapen. Voor die verschillen moet ruimte zijn. Elk team heeft zijn eigen uitdagingen, maar het is gaaf om te zien dat door echt met elkaar in gesprek te gaan er goede oplossingen, draagvlak en betrokkenheid ontstaan.

“Het weghalen van gedoe binnen een team zorgt voor meer werkplezier en een beter bedrijfsresultaat”

Werknemers als basis van je bedrijf

In mijn werk als verbetercoach voor organisaties en teams zie ik vaak veel gedoe en irritatie door hoe zaken of processen georganiseerd zijn. En dat heeft veel impact op de personen en de samenwerking binnen een team of organisatie. Het mooiste vind ik om bij te dragen aan het weghalen van dat gedoe en te zien hoe dat direct effect heeft op het werkplezier van de medewerkers en ook vaak direct op het resultaat van de organisatie. Met werknemers die doen wat ze leuk vinden en daar energie van krijgen, zorg je dat de basis van je organisatie op orde is. “En dat is belangrijk, want pas als de bodem goed is, kan er iets groeien.”

Wij dromen
van een wereld met
**toekomstbestendige
landbouw**

Daarvoor werken wij aan
100% biologische zaden

Gezond voor de makers,
voor de eters en voor
de planeet

